

1. Koulun/ yksikön tiedot	Koulun/yksikön nimi Päiväkoti Pikkutassu/ Vauhtiviikset	
	Koulun/yksikön yhteystiedot Hoikankatu 38, 87100 Kajaani, 040 171 3385	
2. Tasa- arvotilanteen selvittäminen	Miten selvitetään tässä koulussa/yksikössä? Eskariyhmässä on 8 tyttöä (lisäksi 12 viisivuotiasta, joista 4 poikaa), joista yksi on maahanmuuttajataustainen. On tarpeen kiinnittää huomiota, että jokainen lapsi kiellatidosta tai viikkaudesta/ujoudesta huolimatta saa ilmaista mielipiteensä ja tulee kuulluksi, löytää paikkansa yhteisessä toiminnassa, löytää leikkikaverin ja saa vaikuttaa leikin valintaan. Tehdään yksilökysely, johon lapset saavat vastata värittämällä hymynaamoja. Suluisia tarkentavia kysymyksiä, jotka aikuinen kysyy suullisesti. Kysymykset: 1. Minulla on päiväkodissa kavereita. (Nimeä kaverit.) 2. Pääsen leikkiin mukaan. (Jos ei pääse, kenen kanssa ei pääse.) 3. Saan päättää leikissä yhdessä kaverin kanssa, mitä tehdään. (Jos ei saa, kuka päättää.) 4. Päiväkodin aikuinen kuuntelee, kun minulla on asiaa. (Jos ei kuuntele, minkälaisessa tilanteessa ei kuuntele.) 5. Uskallan kertoa mielipiteeni kaverille. (Jos ei uskalla, miksi ei.) 6. Uskallan kertoa mielipiteeni ja ajatuksiani päiväkodin aikuiselle (Jos ei uskalla, miksi ei.) 7. Onko sinua kiusattu päiväkodissa? (Jos on, kuka/ketkä?)	
3. Toimenpiteiden valinta ja toimeenpano	Koulu-/yksikkökohtaiset toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt -Esiopettaja tekee lapsille yksilökyselyn syksyn 2023 aikana. -Yhdessä sovitut säännöt koskevat kaikkia ryhmän lapsia ja aikuisia. - Huolehditaan leikkien ja leikkipaikkojen valinnassa lasten tasa-arvoinen asema, tarvittaessa vuorolistat suosituista leikkipaikoista/leikeistä. Jaetaan leikkipareja, jotta kaikki saavat kokemuksia eri kavereista. Aikuiset ohjailevat leikitilanteita niin, että kukaan ei jää yksin. -Käytetään mielipiteen ilmaisussa apuna hymynaamoja, peukutuksia ja muita ei-sanallisia keinoja, jotta kaikki lapset rohkenevat ilmaista mielipiteensä. -Jokaiselle lapselle annetaan positiivista palautetta omasta toiminnasta sanallisesti ja ei-sanallisin keinoin. -Henkilökunta kiinnittää huomiota omaan asenteeseensa ja kielenkäyttöön lasten ja huoltajien kanssa keskustellessa; kaikkia lapsia ja perheitä kuunnellaan ja arvostetaan tasa-arvoisesti.	
	Kirjaaminen tai muu dokumentointi Lapsille tehdyn kyselyn tulokset kirjataan ylös. Arjessa kirjataan ylös havaintoja ja lasten ajatuksia tasa-arvoon liittyen ja käsitellään niitä tiimipalaverissa ja tarpeen mukaan muokataan toimintatapoja paremmiksi.	
	Tiedottaminen Tiedotetaan vanhempia tasa-arvosuunnitelmasta vanhempainillassa ja Wilman kautta.	
	Arviointi ja seuranta Toteutetaan kysely lapsille syksyn 2023 aikana ja mahdollisia epäkohtia pyritään korjaamaan muokkaamalla toimintatapoja. Tarvittaessa tehdään uusintakysely keväällä 2024, jonka pohjalta voidaan arvioida tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta.	
4. Tasa-arvo- suunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	Kaupungin yhteinen toiminnalliseen tasa-arvosuunnitelmaan liittyvä osuus on käyty läpi ja koulu-/yksikkökohtaisesti päivitetty tällä lomakkeella.	
	Päiväys 18.9.2023	Rehtorin/päiväkodin johtajan allekirjoitus

Täyttöohjeet:

Kohta 2. Tasa-arvotilanteen selvittäminen

Koulun/yksikön tasa-arvotilanne on hyvä selvittää monella tavalla. Tärkeintä on saada esiin lasten ja oppilaiden näkemyksiä ja kokemuksia siitä, miten tasa-arvo toteutuu omassa koulussa/yksikössä.

Menetelmät: keskustelut, kyselyt ja kirjoitelmat, arkitilanteiden videointi, draamat ja pelit sekä sarjakuvien piirtäminen ja valokuvaus. Tasa-arvotilanteesta saadaan tietoa myös omaa koulua/yksikköä koskevista selvityksistä, tilastoista ja seurannoista, **mikäli tiedot on koottu ja eritelty sukupuolen mukaan.**

Lasten/oppilaiden kanssa voidaan toteuttaa harjoitus, jonka avulla kartoitetaan, miten tiloja käytetään ja koetaanko tilat turvallisina. Opetustilannetta taas on mahdollista kartoittaa siten, että tarkastellaan kenen sallitaan luokkahuoneessa puhua ja millä äänenvoimakkuudella. Tasa-arvotyössä voidaan käyttää videointia eli nauhoittaa arkisia tilanteita ja analysoida niitä sukupuolten tasa-arvon kannalta.

Tasa-arvotilannetta arvioitaessa voidaan kysyä koulun/yksikön ilmapiiristä, opetuksesta ja arvioinnista, opinto-ohjauksesta sekä opetusmateriaaleista. Kyselyllä voidaan kerätä tietoa myös häirinnästä tai syrjinnästä sekä toiveita ja kehittämisideoita tasa-arvon edistämiseksi. Kyselyn vastaukset voivat toimia yhteisen tasa-arvokeskustelun pohjana ja niissä esitetyt toiveet voidaan koota toimenpide-ehdotuksiksi. Kysely voidaan toteuttaa myös henkilökunnan keskuudessa.

Kohta 3. Toimenpiteiden valinta ja toimeenpano

Yksikkö-/koulukohtaiset toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt: Tarvittavat kehittämiskohteet ja konkreettiset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi perustuvat koulussa/yksikössä laadittuun selvitykseen ja ne valitaan aina koulun/yksikön omien tarpeiden mukaan. On parempi keskittyä muutama asiaan ja muutaman epäkohdan poistamiseen kuin yrittää ratkaista liian monta ongelmaa samanaikaisesti. Toimenpiteet voivat kohdistua mihin tahansa selvityksessä esille nousseeseen kysymykseen. Tiedon lisääminen sukupuolten tasa-arvosta voi olla yksi toimenpide. Tasa-arvotaidot vahvistuvat parhaiten silloin, kun tasa-arvokysymyksiä käsitellään säännönmukaisesti henkilökunnan, huoltajien ja lasten kanssa.

Toimeenpano: Tasa-arvosuunnitelman toimeenpano on helpointa silloin, kun toimenpiteistä on sovittu yhdessä ja suunnitelmaan on kirjattu vastuuhenkilöt ja aikataulut.

Kirjaaminen ja dokumentointi: Suunnitelman tulee olla konkreettinen ja ymmärrettävä. Sen esitystavan tulee kannustaa lapsia, huoltajia ja henkilökuntaa omaksumaan suunnitelman tavoitteet.

Tiedottaminen: Rehtorin/päiväkodin johtajan tehtävänä on varmistaa, että hyväksytystä tasa-arvosuunnitelmasta sekä tasa-arvotyön hyvistä käytännöistä tiedotetaan henkilöstölle, lapsille ja heidän huoltajilleen. Tiedottamisen kanavana käytetään yksikön sähköisten viestimien ja painettujen oppaiden lisäksi yhteisiä kokouksia, tilaisuuksia tai vanhempainiltoja.

Arviointi ja seuranta: Suunnitelmalliseen tasa-arvotyöhön kuuluu tasa-arvon edistämiseksi sovittujen toimenpiteiden ja niiden vaikutusten arviointi. Jos toteutuksessa on ollut ongelmia, tulee arvioida, mistä tämä johtuu ja mitä pitää korjata. Arviointi on luontevinta tehdä tasa-arvosuunnitelman päivityksen yhteydessä. Se voi samalla toimia pohjana uusien toimenpiteiden valmistelussa.

Täyttöohjeet ovat Tasa-arvotyö on taitolaji –oppaan luvusta 3.2. Toiminnallinen tasa-arvosuunnittelu vaihe vaiheelta, s. 57-61. Opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2015:5.